

---

STUDIA NAUK TEOLOGICZNYCH  
TOM 3 – 2008

---

MARTA LIZUT

WYDZIAŁ TEOLOGII KATOLICKIEGO  
UNIwersYTETU LUBELSKIEGO JANA PAWŁA II

I. POWSTANIE I ZARYS HISTORII

Wydział Teologii rozpoczął swoją działalność w styczniu 1918 roku. Powstał on jako jeden z czterech pierwszych wydziałów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Działalność Wydziału wpisuje się w misję Uniwersytetu, którą jest prowadzenie badań naukowych w harmonii nauki i wiary, kształcenie i wychowanie inteligencji katolickiej oraz współtworzenie chrześcijańskiej kultury. Tożsamość Wydziału wyraża się w wysokim poziomie badań naukowych i kształcenia akademickiego, w pogłębianiu i upowszechnianiu chrześcijańskiej wizji człowieka i świata w kontekście wyzwań współczesności, trosce o zachowanie i rozwój najcenniejszych tradycji Ojczyzny i formowaniu w tym duchu młodego pokolenia<sup>1</sup>.

Warto również przywołać kontekst powstania Wydziału – jest to czas odzyskania przez Polskę niepodległości. Sytuacja ta jest szansą powrotu do tradycji Polski przedrozbiorowej (jagiellońskiej), charakteryzującej się uniwersalizmem, którego przejawem było państwo wielu narodów żyjących w pokoju i opowiadających się za tolerancją religijną w życiu publicznym. Niezwykle istotną rolę odgrywał w procesie kształtowania się Wydziału element odrodzenia Polski i Kościoła polskiego.

Wydział Teologii, powstały jako pierwszy na młodym Uniwersytecie, postawił sobie zadanie ukazania myśli chrześcijańskiej i katolickiej, której możliwość propagowania w społeczeństwie była dotąd ograniczona przez zaborców. W latach 1919–1949, a zwłaszcza po II wojnie światowej, gdy profesorowie z innych uniwersytetów przechodzili na KUL, dało się zauważyć wpływ szczególnie dwóch polskich środowisk akademickich na kształt teologii w Lublinie. W szczególności chodzi o humanistyczną myśl lwowską (Uniwersytet Jana Kazimierza) oraz rygorystyczną myśl wileńską (Uniwersytet Stefana Batorego). Ponadto dokonuje

---

<sup>1</sup> Por. *Statut Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*, Lublin 2006, s. 10.

się w tym czasie nieustanna recepcja teologii zachodniej, zwłaszcza tomizmu i augustynizmu. Rodzi się jednocześnie własna, lubelska koncepcja teologii prakseologicznej.

Głównym zadaniem Wydziału Teologii w latach 1950–1989 była obrona myśli chrześcijańskiej i Kościoła. Czerwonej „niewoli babilońskiej” sprzeciwiała się myśl narodowa i historyczna przekazywana przez Wydział. Rolę Stróża prawdy ogólnej pełnił Kanclerz Uniwersytetu Stefan Kardynał Wyszyński. Dało się też zauważyć na Uniwersytecie wpływ Soboru Watykańskiego II – owocem jego inspiracji były nowe orientacje naukowe, kierunki badań i sposoby wyrażania prawd teologicznych.

Od roku 1989 panuje wolność myśli i badań. Sytuacja społeczno-polityczna umożliwiła mu nawiązywanie kontaktów z ośrodkami naukowymi zarówno w Polsce, jak i zagranicą. Nowa rzeczywistość przyniosła też nowe wyzwania, które wiążą się z praktycznym ateizmem, ogarniającym niemal wszystko liberalizmem i postmodernizmem. Innym problemem współczesności jest zasada „pluralizmu ogólnego”, zgodnie z którym jedność prawdy ma być zastąpiona przez wielość prawd. Praca naukowa i dydaktyczna na Wydziale Teologii służy rozwiązywaniu tych kwestii w oparciu o chrześcijańską wizję człowieka i świata.

## II. STRUKTURA

W swojej 90-letniej historii Wydział Teologii przechodził różne reformy. Dziś jest najbardziej w świecie prężną i rozbudowaną instytucją naukową w swej dziedzinie. Posiada 10 Instytutów i 71 Katedr. Struktura Wydziału Teologii (stan na 1 października 2008 r.) przedstawia się następująco:

Dziekan – ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski  
Prodziekani – ks. dr hab. Marek Chmielewski, prof. nadzw.  
– dr hab. Ireneusz Ledwoń OFM, prof. nadzw.

### INSTYTUT NAUK BIBLIJNYCH

Dyrektor – ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk, prof. zw.

Katedra Egzegezy Ksiąg Historycznych i Dydaktycznych  
Katedra Egzegezy Ksiąg Prorockich Starego Testamentu  
Katedra Egzegezy Ksiąg Narracyjnych Nowego Testamentu  
Katedra Egzegezy Pism Apostolskich Nowego Testamentu  
Katedra Teologii Biblijnej Starego Testamentu  
Katedra Teologii Biblijnej Nowego Testamentu

Katedra Hermeneutyki Biblijnej  
Katedra Literatury Międzytestamentalnej i Nauk Pomocniczych  
Bibliistyki  
Katedra Filologii Biblijnej

## INSTYTUT TEOLOGII FUNDAMENTALNEJ

Dyrektor – ks. prof. dr hab. Henryk Zimoń, prof. zw.

Katedra Chrystologii Fundamentalnej  
Katedra Eklezjologii Fundamentalnej  
Katedra Historii i Etnologii Religii  
Katedra Teologii Religii

## INSTYTUT TEOLOGII DOGMATYCZNEJ

Dyrektor – ks. dr hab. Krzysztof Guzowski, prof. KUL

Katedra Pneumatologii i Eklezjologii  
Katedra Chrystologii  
Katedra Historii Dogmatów  
Katedra Teologii Historycznej  
Katedra Mariologii  
Katedra Teologii Ikony  
Katedra Personalizmu Chrześcijańskiego

## INSTYTUT TEOLOGII MORALNEJ

Dyrektor – ks. dr hab. Krzysztof Jeżyna, prof. nadzw.

Katedra Teologii Moralnej Ogólnej  
Katedra Historii Teologii Moralnej  
Katedra Teologii Moralnej Szczegółowej  
Katedra Teologii Moralnej Społecznej  
Katedra Teologii Życia  
Katedra Teologii Moralnej Ekumenicznej

## INSTYTUT TEOLOGII DUCHOWOŚCI

Dyrektor – ks. dr hab. Jarosław Popławski, prof. nadzw.

Katedra Teologii Duchowości Katolickiej  
Katedra Historii Duchowości

Katedra Duchowość Życia Konsekwowanego

INSTYTUT EKUMENICZNY

Dyrektor – ks. dr hab. Przemysław Kantyka, adiunkt

Katedra Teologii Ekumenicznej

Katedra Teologii Prawosławnej

Katedra Teologii Protestanckiej

INSTYTUT HISTORII KOŚCIOŁA

Dyrektor – ks. dr hab. Jan Walkusz, prof. nadzw.

Katedra Historii Kościoła w Starożytności Chrześcijańskiej

Katedra Patrologii Greckiej

Katedra Patrologii Łacińskiej

Katedra Historii Kościoła w Średniowiecznej

Katedra Historii Kościoła w Czasach Nowożytnych

Katedra Historii Kościoła w XIX i XX wieku

Katedra Dziejów Teologii

Katedra Metodologii i Nauk Pomocniczych Historii Kościoła

Katedra Historii Zakonów

Katedra Teologii i Literatury Patrystycznej

INSTYTUT TEOLOGII PASTORALNEJ

Dyrektor – ks. dr hab. Czesław Krakowiak, prof. nadzw.

Katedra Teologii Pastoralnej Ogólnej

Katedra Teologii Pastoralnej Szczegółowej

Katedra Socjologii Religii

Katedra Katechetyki Integralnej

Katedra Katechetyki Psychologiczno-Pedagogicznej

Katedra Duszpasterstwa Rodzin

Katedra Teologii Liturgii

Katedra Historii Liturgii

Katedra Homiletyki

Katedra Współczesnych Form Przekazu Wiary

Katedra Katechetyki Szczegółowej

Katedra Katechetyki Formalnej

Katedra Komunikacji Religijnej  
Katedra Duchowości Liturgicznej  
Katedra Teologii Charytatywnej

#### INSTYTUT MUZYKOLOGII

Dyrektor – dr hab. Antoni Zoła, prof. nadzw.

Katedra Monodii Liturgicznej  
Katedra Teorii i Historii Muzyki Średniowiecza  
Katedra Polifonii Religijnej  
Katedra Etnomuzykologii i Hymnologii  
Katedra Hermeneutyki Muzycznej  
Katedra Dydaktyki Muzycznej  
Katedra Instrumentologii

#### INSTYTUT NAUK O RODZINIE

Dyrektor – ks. dr hab. Marian Stepulak, prof. nadzw.

Katedra Teologii Rodziny  
Katedra Historii Rodziny Chrześcijańskiej  
Katedra Opieki Społecznej Paliatywnej i Hospicyjnej  
Katedra Życia Społecznego Rodziny  
Katedra Psychoprofilaktyki Rodziny

### III. GŁÓWNE KIERUNKI BADAŃ I NAJWAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA<sup>2</sup>

Kilkudziesięcioletnia tradycja Wydziału Teologii KUL doprowadziła do uformowania się najbardziej znaczącego środowiska teologicznego w Polsce. Badania podejmowane na Wydziale Teologii mają charakter humanistyczny i teologiczny. Prowadzone są one w ramach działalności 10 Instytutów. Stanowi je liczna grupa wysoko wykwalifikowanych specjalistów różnych dyscyplin teologicznych, którzy prowadzą wykłady, ćwiczenia, konwersatoria oraz seminaria naukowe, magisterskie i doktoranckie o zróżnicowanej i bogatej tematyce. Tak znaczący rozwój naukowy Wydziału możliwy jest między innymi dzięki obszernemu specjalistycznemu księgozbiorowi. Obok Biblioteki Głównej KUL, bardzo dobrze zaopatrzonej w teksty teologiczne i religioznawcze, wyposażonej

<sup>2</sup> Opracowano na podstawie informacji uzyskanych od poszczególnych instytutów w zakresie kierunków badań naukowych.

w Internet, istnieje odrębny księgozbiór teologiczny, a także księgozbiory instytucyjne.

1. Instytut Nauk Biblijnych wnosi znaczący wkład w rozwój badań nad ośrodkiem teologicznym i filologicznym Pisma Świętego. Główne kierunki badań to: języki semickie, egzegeza Starego i Nowego Testamentu, literatura i historia okresu Drugiej Świątyni, chrystologia, eklezjologia. Godny odnotowania jest wkład jednostki w aktualnie toczące się debaty teologiczne w Polsce i w Kościele powszechnym. Dowodem tego jest udział pracowników jednostki w publicznych debatach teologicznych (głównie radiowo-telewizyjnych) na temat apokryficznej Ewangelii Judasza oraz książki papieża Benedykta XVI *Jezus z Nazaretu*<sup>3</sup>. Kierownik katedry Teologii Starego Testamentu współpracował z Papieską Komisją Biblijną przy Stolicy Apostolskiej jako jej członek nad przygotowaniem nowego dokumentu *Bibbia e morale*. Instytut na stałe współpracuje z ogólnopolskim Dziełem Biblijnym im. Jana Pawła II. Pracownicy jednostki stale wnoszą znaczący wkład w redagowanie i tworzenie półrocznika biblijno-teologicznego „*Verbum Vitae*” oraz serii „*Studia Biblica Lublinensia*”, „*Analecta Biblica Lublinensia*”. Jeden z pracowników Katedry Literatury Międzytestamentalnej i Nauk Pomocniczych Bibliistyki podpisał umowę z Uniwersytetem w Leiden (Holandia) i wydawnictwem naukowym E.J. Brill, na redakcję pięciu artykułów do *Theological Dictionary of the Old Testament: Aramaic Volume*. Słownik powinien wyjść drukiem w roku 2010. W Instytucie Nauk Biblijnych przeprowadzono badania nad tekstami Pisma Świętego zarówno o charakterze teologicznym, egzegetycznym, jak też filologicznym. W ramach realizowanego projektu prowadzono prace badawcze w Ecole Biblique et Archeologique Francaise w Jerozolimie. Zrealizowano wykład monograficzny na temat *Oso-ba Jezusa Chrystusa w nurcie judaizmu I wieku* oraz całoroczny cykl wykładów ogólnouniwersyteckich w j. angielskim na temat: *Ancient Judaism and Christian Origins*. W ramach badań przeprowadzono również kwerendę bibliograficzną w bibliotece Papieskiego Instytutu Biblijnego, a zwłaszcza Uniwersytetu Urbanianum. W ramach działalności jednostki kontynuowano współpracę z „*International Review of Biblical Studies*”.

2. Badania naukowe Instytutu Teologii Fundamentalnej zmierzają do ukazania tożsamości Kościoła. Podejmowane są tutaj również zagadnienia z zakresu metodologii teologii fundamentalnej, wiarygodności posłannictwa Chrystusa oraz teologii religii. Innymi zagadnieniami badawczymi są: ludowa kultura społeczna i duchowa Polski (wierzenia eschatologiczne w Polsce), religie ludów afrykańskich, relacja między chrześcijaństwem a islamem oraz zagadnienia związane z misjologią. Na uwagę zasługują tu badania nad rodzimymi religiami ludów Afryki subsaharyjskiej. Empiryczne badania religioznawcze potwierdziły model „podwójnego pogrzebu” u ludu Konkomba w północnej Ghanie. U ba-

<sup>3</sup> Tłum. W. Szymona, Kraków 2007.

danego ludu rytuały pierwszego pogrzebu, czyli rytuały pochówkowe oraz rytuały finalnego, czyli pogrzebu wtórnego należą do najbardziej rozbudowanych ze wszystkich rytuałów przejścia. W społeczeństwie pluralistycznym znajomość innych kultur i religii stanowi niezbędny, istotny i integralny składnik ogólnej wiedzy i kultury człowieka. Obok wartości poznawczych szeroko rozumiane zainteresowania zjawiskami religijnymi posiadają walory wychowawcze i społeczne. Pomagają one w wyrobieniu głęboko humanistycznej, tolerancyjnej i życzliwej postawy w stosunku do ludzi o innych przekonaniach religijnych.

3. Głównym obszarem badań Instytutu Teologii Dogmatycznej jest obecnie próba utworzenia nowej antropologii teologicznej. W świetle tej antropologii człowiek jawi się jako cud bytu, najgłębsze misterium, osoba w pełnej relacji do Chrystusa i Trójcy Świętej. Do innych kierunków badań należy teologia judeochrześcijańska. Dotyczy ona teologii pierwotnej chrześcijaństwa, którą należy rozumieć jako napięcie historyczne i teologiczne między judaizmem a gminami wczesnochrześcijańskimi. Badania w zakresie chrystologii i soteriologii prowadzą do zrozumienia Wcielenia jako światła, które daje nowe rozumienie kultury, dziejów, staje się podstawą teologii Narodu Polskiego i Europy, sensu każdego człowieka i całych społeczeństw. Do innych dziedzin zainteresowań należą również: soborowa i posoborowa myśl eklezjologiczna, zwłaszcza eklezjologia *communio*, kwestia chrześcijańskiej tożsamości, inicjacja i mistagogia, pneumatologia chrześcijańska, teologia holenderska i niemiecka, zwłaszcza katolicka. Prowadzone są również prace nad posoborową odnową mariologii, głównie w nurcie teologii kontekstualnej, jak też teologiczna hermeneutyka ikon pod kątem historii dogmatu, zawartości doktrynalnej i doświadczenia wiary. W tym kontekście prowadzone są prace nad językiem symbolicznym, stylistyką paradoksu, antynomii i funkcji kontemplatywnej w odniesieniu do ikon. Instytut Teologii Dogmatycznej przeprowadził badania w zakresie pastoralnych funkcji ikony, jak też nad ikonologią polską. Prace te miały charakter dokumentacyjny. Badania dotyczyły również mariologii XX i XXI w. oraz mariologii w ujęciu Jana Pawła II, a także kwestii „Maryja a rodzina i Kościół”. Prace te były realizowane m.in. w ramach zorganizowanego międzynarodowego kolokwium eschatologicznego *Eschatologia współczesna* oraz kolokwium chrystologicznego *Christus hodie. Chrystologia współczesna*. Zorganizowano również międzynarodowe sympozjum teologiczne: *Mariologia Jana Pawła II. Problem interpretacji-sposób recepcji* oraz międzynarodową konferencję pt. *Chrześcijaństwo a jedność Europy. Doświadczenia i wyzwania* (Lublin, 26–27 kwietnia 2006 r.).

4. Instytut Teologii Moralnej tworzy sześć katedr, w ramach których podejmowane są projekty badawcze z podstawowych działów teologii moralnej. Podjęte zostały badania nad historią teologii moralnej ze szczególnym uwzględnieniem historii teologii moralnej w Polsce. W ramach teologii moralnej ogólnej Instytut prowadzi badania dotyczące antropologii moralnej, metodologii teologii moralnej, problematyki sumienia, grzechu i prawa. Kolejny obszar badawczy wyzna-

cza problematyka ekumeniczna; kluczowym zagadnieniem w tym zakresie jest kwestia wzajemnego zrozumienia myśli moralnej pomiędzy różnymi wspólnotami chrześcijańskimi. Wśród zagadnień wchodzących w zakres teologii moralnej szczegółowej realizowane są projekty związane z problematyką nowej ewangelizacji, moralną oceną procesów społeczno-ekonomicznych oraz wyzwaniem płynącym z rozwoju biotechnologii i medycyny a także przemian w moralności życia małżeńskiego i rodzinnego.

5. W Instytucie Teologii Duchowości podejmowane są badania z zakresu metodologii teologii duchowości, teologii doświadczenia duchowego i rozwoju duchowego. Prowadzone są badania nad modlitwą, medytacją i kontemplacją, duchowością laikatu i zagadnieniami związanymi z duchowością innych religii, zwłaszcza judaizmu, islamu i buddyzmu, w odniesieniu do chrześcijaństwa. Podejmowane są tu również badania nad osobowością sakramentalno-eklezyjalną oraz nad duchowością życia konsekrowanego oraz parapsychologią. Instytut Teologii Duchowości od 1976 r. organizuje sesje naukowe, z których materiały ukazują się w serii „Homo meditans” (dotychczas 26 tomów), natomiast zagadnienia związane z modlitwą, medytacją i kontemplacją publikowane są w serii „Homo orans” (dotychczas 8 tomów).

6. Instytut Ekumeniczny prowadzi badania związane z różnymi konfesjami chrześcijańskimi. Badania dotyczą ekumenizmu, dialogu Kościołów i kultur. Instytut ten jako jeden z pierwszych podjął współpracę w dziedzinie ekumenizmu z ośrodkami teologicznymi w Europie Wschodniej i Zachodniej. Szeroka działalność Instytutu Ekumenicznego na arenie krajowej i międzynarodowej sprawia, że Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II jest najprężniejszym ośrodkiem ekumenizmu akademickiego w Polsce oraz jednym z głównych w Europie i na świecie. W roku 2006 Instytut Ekumeniczny KUL podjął i rozwijał trzy nowe główne programy badawcze: *Uniatyzm w dialogu katolicko-prawosławnym*, *Ekumeniczna recepcja Soboru Watykańskiego II* oraz *Dialog międzykonfesyjny a społeczne procesy integracyjne*.

7. Innym rodzajem badań zajmuje się Instytut Nauk o Rodzinie. Badania dotyczą akceptacji norm moralnych w różnych grupach społecznych oraz postaw w budowaniu rodziny. Podejmowane są prace badawcze które skupiają się na zagadnieniach akceptacji w rodzinie, zdrowia studentów polskich, rodziny wobec zagrożeń cywilizacyjnych oraz edukacji medialnej rodziny. Działania Instytutu zmierzają też do stworzenia adekwatnych strategii pomocowych w kontekście uzależnień systemu rodzinnego i poszczególnych jego członków. Instytut Nauk o Rodzinie realizuje badania naukowe w zakresie historycznym, teologicznym oraz pastoralnym. W ramach badań nad rodziną i małżeństwem wczesnochrześcijańskim przetłumaczono następujące teksty: II Księgę *Pedagoga* Klemensa Aleksandryjskiego oraz *O powinnościach* Izydora z Sewilli, wybrane teksty *Homilii do Księgi Rodzaju* Jana Chryzostoma oraz wybrane teksty z *De institutiones* Kasjodora. Ponadto wyniki badań w zakresie opieki społecznej paliatywnej i ho-



spicyjnej przedstawiono na Euroregionalnej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej: XII Bieszczadzkie Dni Psychiatryczne (Solina, 6–8 X 2006). Na uwagę zasługują również badania przeprowadzone wśród studentów polskiego pochodzenia ze Wschodu studiujących w Polsce. Pozwoliły one sprawdzić tendencje zmian procesów adaptacji i transformacji tożsamości narodowej u nowej generacji studentów. Jednym z istotnych wyników jest poznanie czynników sprzyjających dostosowaniu się do polskich warunków tej grupy osób oraz najczęściej przeżywanych przez nich trudności adaptacyjnych.

8. Badania naukowe Instytutu Historii Kościoła koncentrują się na poszczególnych okresach dziejów, począwszy od starożytności kościelnej aż do czasów najnowszych. Najczęściej prace badawcze dotyczą dziejów Kościoła w Polsce oraz dziejów KUL. Instytut Historii Kościoła prowadzi badania m.in. nad twórczością Ojców Kościoła i recepcją ich pism.

9. Instytut Teologii Pastoralnej jako placówka naukowo-dydaktyczna o charakterze interdyscyplinarnym przygotowuje specjalistów w dziedzinie teologii praktycznej, katechetyki, liturgiki, homiletyki, duszpasterstwa rodzin oraz wypracowuje model praktycznej działalności Kościoła w Polsce. Badania prowadzone na specjalizacji liturgicznej dotyczą dziejów liturgii w Polsce, obrzędowości rodzinnej i religijnej, stanu odnowy liturgicznej w diecezjach i parafiach. Specjalizacja homiletyczna w swoich badaniach podejmuje m.in. sprawy teologii przepowiadania, teologii homilii, dydaktyki homiletyki. Specjalizacja edukacji medialnej zajmuje się wzajemną relacją duszpasterstwa i mediów. Specjalizacja teologii praktycznej prowadzi badania nad teologią znaków oraz analizuje rolę Ducha Świętego w życiu i działalności duszpasterskiej Kościoła, zajmuje się teologicznymi podstawami duszpasterstwa oraz znaczeniem Biblii w przepowiadaniu i katechizacji. Do innych kierunków badań tej specjalizacji należą formy duszpasterstwa nadzwyczajnego, a także poszukiwanie podstaw teologicznych, antropologicznych, historycznych i społecznych działalności charytatywnej Kościoła oraz tworzenie pastoralnych modeli działalności charytatywnej w strukturach Kościoła powszechnego i lokalnego, w tym parafii. Badania specjalizacji katechetycznej mają charakter teoretyczny oraz teoretyczno-empiryczny. Dotyczą następujących zagadnień: symbole w odbiorze różnych grup katechizowanych, znajomość i rozumienie wybranych wyrażeń biblijnych przez katechizowanych, katechizacja w wybranych diecezjach, katecheza sakramentalna, zastosowanie poezji w podręcznikach katechetycznych, technologia informacyjna w edukacji religijnej, nauczanie religii w wielokulturowym społeczeństwie europejskim. Specjalizacja duszpasterstwa rodzin prowadzi badania m.in. nad uwarunkowaniami doświadczenia religijnego w świetle analizy transakcyjnej, problemami więzi małżeńskich, a także podejmuje kwestię duszpasterstwa rodzin w kontekście dokumentów Kościoła. W ramach badań Instytutu Teologii Pastoralnej w 2006 r. opublikowany został *Leksykon teologii pastoralnej* (red. R. Kamiński, W. Przygoda, M. Fiałkowski, Lublin 2006). Został on opracowany

przez zespół pracowników naukowych teologii pastoralnej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Ryszarda Kamińskiego. W przygotowaniu leksykonu brało udział także ponad stu przedstawicieli różnych ośrodków teologicznych w Polsce. Przygotowano również kilka interdyscyplinarnych międzyuczelnianych krajowych konferencji naukowych. W ramach pracy Instytutu podejmowane są badania nad religijną funkcją rodziny; analizowano zwłaszcza charakter przekazu tradycji religijnej, głównie wartości i norm. Owocem badań są publikacje na ten temat. Projekt badawczy dotyczący związku więzi małżeńskiej z religijnością zaowocował publikacjami na temat religijności w konkretnych środowiskach. Badania przeprowadzone na podstawie rękopiśmiennych i drukowanych źródeł liturgicznych przyczyniły się do poznania historii i znaczenia egzorcyzmów. Poznanie i upowszechnienie tych zagadnień ma duże znaczenie we współczesnej praktyce duszpasterskiej. Ponadto prowadzone badania zaowocowały rozprawami doktorskimi obronionymi na KUL-u.

**10.** Instytut Muzykologii prowadzi badania mające na celu opracowanie ocalałych archiwaliów dotyczących muzyki i muzykaliów. Do muzykologów zajmujących się badaniem religijnej twórczości muzycznej należy podejmowanie inicjatyw związanych z poznawaniem rodzimych tradycji muzycznych. Odkrywanie i upowszechnianie bogactwa muzyki religijnej w Polsce jest wyrazem troski o przywrócenie dawnej polskiej kulturze muzycznej jej należytego miejsca w sztuce europejskiej. Do innych zadań należą również studia nad instrumentami muzycznymi w kościołach, ich brzmieniem i historią, jak też nad historią chóru gregoriańskiego w Polsce na podstawie kancjonałów i śpiewników. W Instytucie Muzykologii w ramach poszczególnych katedr zrealizowano dotychczas szereg inicjatyw naukowych: powiększono zasoby źródłowe, dokonano zakupu aparatury badawczej, zorganizowano dwa sympozja o zasięgu krajowym oraz uroczystości związane z jubileuszem 50-lecia instytutu.

\*\*\*

Warto podkreślić, że pracownicy Wydziału Teologii są członkami wielu prestiżowych organizacji krajowych i międzynarodowych (m.in.: Pontificia Academia Theologica, Międzynarodowy Instytut Anthropos, Europejskie Stowarzyszenie Teologów Katolickich, Rada Języka Religijnego przy Radzie Języka Polskiego PAN, Lubelskie Towarzystwo Naukowe, Komitet Nauk Etnologicznych PAN, Komitet Nauk Teologicznych PAN, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, Towarzystwo Naukowe KUL, Polskie Towarzystwo Afrykanistyczne) oraz pełnią w nich różnorakie funkcje.

Corocznie organizowane są różnego rodzaju imprezy naukowe (sesje, sympozja, kongresy) z udziałem wielu międzynarodowej sławy prelegentów polskich

i zagranicznych. Wydział współpracuje z wieloma ośrodkami uniwersyteckimi, m.in. Uniwersytetem Maria Assunta w Rzymie, Institut für Alttestamentliche Bibelwissenschaft (Salzburg), Uniwersytet Oxford, Studium Theologicum Jerosolymitanum, Instytut Ekumeniczny Akademii Teologii w Salamance, Centrum Ekumeniczne „Nova nadzieje” w Brnie, Konfessionskundliches Institut des Evangelisches Bundes, Bensheim (Niemcy), Instytut Badań w Aarhus (Dania), oraz Pontificia Università Gregoriana, Università Salesiana i Anzelmiana w Rzymie, Uniwersytetami w Leuven, Salonikach, Eichstätt, Essen, Trewirze, Freiburgu, Wiedniu, Buffalo, Würzburgu, Monachium, Passau, Mainz, Koblenz.

Swoim przyszłym studentom Wydział Teologii proponuje następujące kierunki studiów w systemie stacjonarnym: teologia (jednolite magisterskie), muzykologia oraz nauki o rodzinie (studia I stopnia). Wydział prowadzi również studia doktoranckie w kilkunastu specjalnościach. W ciągu jednego roku akademickiego magisterium uzyskuje ok. 500 studentów, stopień naukowy doktora teologii – ok. 50 osób, a ok. 10 osób – stopień doktora habilitowanego.

Warto podkreślić, że istniejący od 1918 r. Wydział Teologii stanowi nadal zasadniczą jednostkę naukową i wychowawczą Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Ponadto podejmuje działania mające na celu rozwój wydziału. Wydział Teologii, chce być wierny przesłaniu swojego wielkiego Patrona, Ojca Świętego Jana Pawła II, który 9 czerwca 1987 r. na KUL-u powiedział: „Uniwersytecie! *Alma Mater!* [...] Służ Prawdzie! Jeśli służysz Prawdzie – służysz Wolności. Wyzwalaniu człowieka i Narodu. Służysz Życiu”.

## Theology Department of John Paul II Catholic University of Lublin

### Summary

The Theology Department was opened in January 1918. It came into existence as one of the first four departments of the Catholic University of Lublin. Its activity became part of the university's mission which is conducting research in harmony with science and faith, educating the catholic intelligentsia and contributing to christian culture.

The identity of the Department manifests itself in the high standard of scientific research and academic education as well as in deepening and promoting the christian concept of the world and man in the context of challenges of the present time.

This article presents an outline history, organization and the main trends in scientific research carried out in the Theology Department of John Paul II Catholic University of Lublin.

Słowa kluczowe: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Teologii, teologia, badania naukowe

Key words: John Paul II Catholic University of Lublin, Theology Department, theology, scientific research